

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukainen päätös koskien rauhoitetun lintulajin pesien siirtämistä ja hävittämistä

1 Hakija

Destia Oy

2 Asia

Lupahakemus törmäpääskyn pesien siirtämiseen ja hävittämiseen maa-aineenottoalueella 5.1.-30.4.2026 ja 1.8.-31.12.2026 välisinä aikoina Joroisissa, Pohjois-Savossa.

3 Hakemus

Hakija hakee lupaa siirtää 39 törmäpääskyn (*Riparia riparia*) pesää 5.1.-30.4.2026 ja 1.8.-31.12.2026 välisinä aikoina kiinteistöllä 171-409-20-14 sijaitsevalla maa-aineenottoalueella Joroisissa kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Pesät sijaitsevat kahdessa kivituhkakasassa, joista ensimmäisessä törmäpääskyt ovat tiettävästi pesineet v. 2024 alkaen ja joista toisen kasan pesien käyttöhistoriasta ei ole tietoa. Hakijan muukaan törmäpääskyjen pesintä estää turvallisen työmaatien perustamisen kalliilouhinnan edetessä. Mikäli pesiä ei voida siirtää, työmaaliikenteessä joudutaan käyttämään työturvallisuuden kannalta riskialttiimpia teitä maa-aineenottoalueella.

Hakija on esittänyt hakemuksessaan kuvia ja karttoja kahdesta hakemusta koskevasta kasasta. Hakijan tarkoituksena on siirtää kasat, joissa pesät sijaitsevat, 100–200 m päähän kasasta riippuen toiseen osaan maa-aineenottoaluetta, missä törmäpääskyjen pesintä ei vaaranna työturvallisuutta alueella ja missä törmäpääskyt voivat pesiä rauhassa. Kyseisessä osassa maa-aineenottoaluetta sijaitsee myös pohjavesilampi, joka turvaisi pieneläinten elinympäristönä törmäpääskyjen ravinnonsaannin.

Hakemus koskee myös pesien hävittämistä, sillä pesät ovat hauraita ja kasojen siirtämisen yhteydessä voi tuhoutua pesiä.

4 Määräykset, joita hakemus koskee

Törmäpääsky on luonnonsuojelulain (9/2023) 69 §:n nojalla rauhoitettu. Lisäksi laji on erittäin uhanalainen.

Luonnonsuojelulain 70 §:n mukaan rauhoitettujen eläinlajien pesien sekä munien ja yksilöiden muiden kehitysasteiden ottaminen haltuun, siirtäminen toiseen paikkaan tai muu tahallinen vahingoittaminen on kielletty. Pesiä koskeva kieltö on voimassa ympärivuotisesti, kun kyse on toistuvasti käytetystä pesästä. Törmäpääsky käyttää samoja pesiä toistuvasti.

Luonnonsuojelulain 83 §:n mukaan ELY-keskus voi myöntää luvan poiketa kielloista, jollei muuta tyydyttävää ratkaisua ole, mm. kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi. Poikkeuksesta ei saa olla haittaa eliölajin suotuisan suojelutason säilyttämiselle tai sen saavuttamiselle.

5 Päätös ja lupaehdot

Lupa- ja valvontavirasto myöntää hakijalle luvan siirtää ja hävittää törmäpääskyn pesiä alla luetelluin ehdoin.

1. Lupa on voimassa 31.12.2026 asti kiinteistöllä 171-409-20-14 Joroisissa.
2. Tällä luvalla saa siirtää hakemuksessa yksilöidyt kivituhkakasat törmäpääskypesineen hakemuksessa esitettyyn kohtaan maa-aineenottoaluetta 30.4.2026 asti ja 15.8.-31.12.2026 välisenä aikana.
3. Kivituhkakasat tulee siirtää kokonaisuudessaan hakemuksessa esitetylle alueelle ja muotoilla ne pesintään soveltuviksi. Uuden pesäpaikan suunnittelussa tulee huomioida törmäpääskyn pesimäbiologia, johon voi tarvittaessa pyytää linnustoasiantuntijan apua.
4. Hakija vastaa siitä, että kaikki luvan mukaisiin toimenpiteisiin osallistuvat henkilöt noudattavat tämän luvan ehtoja.
5. Tämä lupa tai sen kopio on oltava mukana toimenpiteitä tehtäessä (esim. puhelimesta) ja pyydettyessä lupa on esitettävä.
6. Hakija vastaa tarvittaessa yhteydenpidosta muihin viranomaisiin ja maanomistajiin.
7. Lupa- ja valvontavirasto valvoo lupaehtojen noudattamista. Luvan valvonnan yhteydessä voidaan tarvittaessa tehdä tarkastuksia.
8. Luvan käytöstä tulee raportoida 31.12.2026 mennessä. Raportti toimitetaan Lupa- ja valvontaviraston kirjaamoon (kirjaamo@lvv.fi) päätöksen asianumerolla LVV-U/37476/2026 varustettuna. Raportissa tulee ilmetä, milloin kivituhkakasat törmäpääskypesineen siirrettiin, pesikö törmäpääskyjä siirron jälkeen siirrettyissä kasoissa ja kuinka monta siinä tapauksessa.

6 Perustelut

Hakemus täyttää luonnonsuojelulain 83 §:n ehdot ja poikkeuslupa voidaan myöntää kansanterveyden ja yleisen turvallisuuden turvaamiseksi.

Maa-aineenottoalueella sijaitsevat törmäpääskyn pesät estävät työturvallisuuden kannalta välttämättömien teiden perustamisen. Asiaan ei ole osoitettavissa muuta tyydyttävää ratkaisua, koska maa-aineenottotoiminnan jatkaminen työturvallisuutta määräävän lainsäädännön vastaisesti tai maa-aineenottotoiminnan keskeyttäminen niiltä kohdilta maa-aineenottoaluetta, missä kivituhkakasat sijaitsevat, ei ole mahdollista tai kohtuullista.

Kivituhkakasat törmäpääskypesineen siirretään sellaiseen osaan maa-aineenottoaluetta, joka soveltuu törmäpääskyn pesintään ja missä lintujen pesintä ei vaaranna työturvallisuutta jatkossa. Hakijalle myönnetään lupa myös pesien hävittämiseen, koska hauraat pesät voivat tuhkakasojen siirtämisen yhteydessä tuhoutua. Siirrettävät kasat tulee tästä syystä olla kooltaan vastaavia mitä nykyisissä paikoissa, jotta törmäpääskyt pystyvät tarvittaessa rakentamaan vähintään vastaavan määrän pesiä kasojen uudessa sijainnissa. Lisäksi pesäpaikan suunnittelussa tulee muutoinkin huomioida törmäpääskyn pesimäbiologiaa, mikä lisää todennäköisyyttä sille, että törmäpääskyt siirtyvät pesimään uuteen paikkaan. Törmäpääskyn pesimäbiologiaa on jo huomioitu esim. niin, että uusi pesäpaikka sijaitsee riittävän lähellä nykyisiä kivituhkakasojia, jotta törmäpääskyt voivat löytää sen. Lisäksi uuden pesäpaikan yhteydessä on pohjavesilampi ja tämän mahdollistamat ravintolähde törmäpääskuille.

Luvan mukaisten toimenpiteiden ei katsota vaarantavan törmäpääskyn suotuisan suojelutason saavuttamista, koska toimenpiteet sijoittuvat pesimäajan ulkopuolelle ja törmäpääskyn pesimäedellytykset säilyvät vähintään samanlaisina alueella lupaehtoja noudattamalla.

7 Sovelletut oikeusohjeet

Luonnonsuojelulain (9/2023) 1 §, 69 §, 70 §, 83 §, 121 §

Laki sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) 19 §

Hallintolaki (434/2003) 55 §

Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §

8 Päätöksen voimaantulo

Lupa- ja valvontavirasto on lain oikeudenkäynnistä hallintoasioissa (808/2019) 122 §:n nojalla päättänyt, että tämä päätös pannaan täytäntöön lainvoimaa vailla olevana. Työturvallisuuden turvaaminen edellyttää, että luvan mukaisiin toimenpiteisiin tulee voida ryhtyä ennen törmäpääskujen pesimäkauden alkua ja ennen kuin päätös on saavuttanut lainvoiman. Päätöksen täytäntöönpanoa ei voida päätöksen luonteen vuoksi lykätä.

9 Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Itä-Suomen hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä, päätös on annettu tiedoksi tavallisella sähköisellä tiedoksiannolla.

10 Käsittelymaksu

1500 euroa. Maksu määräytyy valtioneuvoston Lupa- ja valvontaviraston maksuista vuodelle 2026 antaman asetuksen (1177/2025) mukaisesti. Lasku toimitetaan erikseen.

Luvansaaja voi vaatia oikaisua päätöksestä perittävään maksuun. Oikaisuvaatimusohje on liitteenä.

11 Asiakirjan hyväksyntä

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ylitarkastaja Robin Ramstedt ja ratkaissut ylitarkastaja Tapio Aalto.

Liitteet

Valitusosoitus

Oikaisuvaatimusohje

Tiedoksi

ympäristöministeriö

Suomen ympäristökeskus

Itä-Suomen elinvoimakeskus

Itä-Suomen poliisilaitos

Joroisten kunta

SLL Pohjois-Savon luonnonsuojelupiiri

Tapiola Pohjois-Savo-Kainuu ry.

Lintuyhdistys Kuikka ry.

Lupa- ja valvontavirasto

Postiosoite: PL 20, 13035 LVV

Puhelinvaihde: 0295 254 000

kirjaamo@lvv.fi | lvv.fi

Tämä asiakirja LVV-U/37476/2026 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LVV-U/37476/2026 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Aalto Tapio 10.03.2026 10:50

Esittelijä Ramstedt Robin 10.03.2026 10:43